

20. 02. 2019

5045/2019 P

nr RPW.....

(podpis)

03980200147378
RPW/5045/2019 P
2019-02-20

WICEPREZES RADY MINISTRÓW
MINISTER
KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO
prof. dr hab. Piotr Gliński

Warszawa, 30 stycznia 2019 r.

BM-WP.055.2.2019.MC

Pan
Stanisław Karczewski
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w dniu 28 grudnia 2018 r. Senator Pan Andrzej Kobiak złożył oświadczenie skierowane do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego zawierające pytania:

1. *Czy w opinii Pana Ministra koszty wynikające z rozliczenia licencji do praw autorskich (tak jak wyżej: za korzystanie z odbiorników telewizyjnych) nie są odrealnione w odniesieniu do i tak już wysokich kosztów utrzymania ośrodków agroturystycznych?*
2. *Czy właściciel powinien wносить opłatę za miesiąc, w którym nie przebywał w ośrodku żaden turysta?*
3. *Czy należy wносить tak wysoką opłatę, jeśli z telewizora korzysta się przez ok. 1 godzinę dziennie?*
4. *Czy umieszczenie w pokoju wezwania do nieoglądania utworów znajdujących się w katalogu ZAiKS oraz wyżej wymienionych stowarzyszeń i związków zwalnia z obowiązku wnoszenia opłat?*

Odnosząc się do nich wskazuję, co następuje:

Ad. 1

Opłaty za korzystanie z twórczości innych osób ustalane są przez organizacje zbiorowego zarządzania („ozz”). W odniesieniu do pola eksploatacji odtwarzanie, o jakim jest mowa w oświadczeniu, istnieje obowiązek składania przez ozz wniosku o zatwierdzenie wspólnej tabeli wynagrodzeń. Tabele te zatwierdzane są przez Komisję Prawa Autorskiego. Do czasu wejścia w życie ustawy z dnia 15 czerwca 2018 r. o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi (Dz.U. z 2018 r., poz. 1293, dalej jako „ustawa o zz”), tj. do dnia 19 lipca 2018 r., uczestnik niezadowolony z orzeczenia Komisji mógł złożyć wniosek o zatwierdzenie albo odmowę zatwierdzenia tabeli wynagrodzeń w całości albo w części przez sąd (art. 110²⁴ ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych w brzmieniu obowiązującym przed dniem 19 lipca 2018 r.). A zatem, wysokość stawek wynagrodzeń ustalana była i zatwierdzana bez udziału Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Celem regulacji ustawowej dotyczącej zatwierdzania przez Komisję wspólnej tabeli wynagrodzeń jest to, że stawki należne danej kategorii podmiotów uprawnionych (niezależnie od tego, ile organizacji je reprezentuje) są z reguły niższe niż łączne obciążenie pobierane przez poszczególne ozz oddzielnie. Tabele wynagrodzeń w odniesieniu do opłat pobieranych od hoteli, pensjonatów i tym podobnych rodzajów działalności nie są jednak prawomocne (zostały zaskarżone przez organizację zrzeszającą użytkowników praw) i w związku z tym nie są stosowane w praktyce.

Niezależnie od powyższego, zgodnie z art. 44 ust. 2 ustawy o zz wynagrodzenie dochodzone przez ozz powinno uwzględniać wysokość wpływów osiąganych z korzystania z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych oraz charakter i zakres tego korzystania. W praktyce ozz stosują rabaty i opusty, co może wpłynąć na zmniejszenie pobieranych opłat. Niektóre ozz dopuszczają zawarcie umowy na pewien okres. Istnieje również możliwość prawna powołania się na korzystanie z utworów i przedmiotów praw pokrewnych w ramach dozwolonego użytku. Wymaga to jednak wykazania przez właściciela obiektu, że nie osiąga z tego tytułu korzyści majątkowych, co w przypadku prowadzonej działalności zarobkowej jest niezwykle trudne.

Odnosząc się do kwestii abonamentu radiowo-telewizyjnego oraz abonamentu uiszczanego na rzecz operatorów telewizji kablowej, wskazuję, że tego rodzaju opłat nie należy łączyć z obciążeniami związanymi z korzystaniem z przedmiotów praw autorskich czy pokrewnych. Abonament radiowo-telewizyjny uiszczany jest bowiem za używanie odbiorników radiofonicznych oraz telewizyjnych (art. 2 ustawy z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych) i przychody z tego tytułu przekazywane są na realizację misji publicznej przez jednostki publicznej radiofonii i telewizji. Z kolei opłaty abonamentowe uiszczane przez użytkowników telewizji kablowej bądź satelitarnej są to opłaty uiszczane za dostęp do sieci danego operatora, korzystanie z oferowanych przez niego pakietów programów telewizyjnych oraz obsługę serwisową.

Ad. 2 i 3

Wynagrodzenia za korzystanie z praw autorskich i praw pokrewnych pobierane przez ozz mają charakter opłat ryczałtowych, a zatem stanowią z góry ustaloną kwotę, która nie jest następnie rozliczana w oparciu o koszty rzeczywiście ponoszone po każdej ze stron (tj. przez użytkowników, organizacje zbiorowego zarządzania oraz podmioty uprawnione). Z drugiej strony, stawki ustalane indywidualnie z poszczególnymi autorami i podmiotami praw pokrewnych niewątpliwie byłyby wyższe niż pobierane na ich rzecz przez ozz, zaś zawarcie takich umów indywidualnie z poszczególnymi podmiotami uprawnionymi byłoby niezwykle czasochłonne i kosztowne dla użytkowników z racji wielości praw, z których następuje korzystanie w związku z odtwarzaniem programów telewizyjnych.

Ad. 4

Umieszczenie w pokoju wezwania do nieoglądania utworów znajdujących się w katalogu ZAiKS czy innych ozz mogłoby zwolnić właściciela danego obiektu z uiszczania opłat na rzecz tych organizacji jedynie wówczas, gdyby właściciel miał pewność, że wykonanie takiego wezwania jest możliwe, a ponadto mógłby wykazać, że jest ono realizowane. Zdaniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego realizacja takiego wezwania w praktyce jest jednak mało prawdopodobna, ponieważ ZAiKS jest jedyną ozz reprezentującą twórców. Podobnie, tylko ZPAV reprezentuje producentów wideo- i fonogramów, zaś ZASP artystów wykonawców – aktorów. Z kolei STOART i SAWP reprezentują całość praw pokrewnych artystów wykonawców utworów muzycznych i słowno-muzycznych. Wszystkie te organizacje zarządzają także prawami podmiotów, które nie powierzyły im swoich praw w zarząd, na zasadzie prowadzenia cudzych spraw bez zlecenia, odszukując następnie te podmioty uprawnione i wypłacając im należne wynagrodzenie. W końcu, organizacje te mają zawartych szereg umów wzajemnych z zagranicznymi ozz, na mocy których rozliczają również wynagrodzenia pobrane na rzecz autorów i podmiotów praw pokrewnych pochodzących z zagranicy.

Z wyrazami szacunku

Piotr Gliński